

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobců: a) V. H.
b) Ing. K. H.

zastoupených advokátem JUDr. Pavlem Bergerem
sídlem Bělocerkevská 1037/38, 100 00 Praha 10

proti

žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2022, č. j. KUZL 81972/2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci se podanou žalobou domáhají zrušení rozhodnutí žalované uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jejich odvolání

a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Uherské Hradiště, odboru stavebního úřadu a životního prostředí (dále jen „městský úřad“), ze dne 28. 7. 2022, č. j. MUUH-SŽP/63468/2022/SrnJ (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím městský úřad jako orgán ochrany zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) shledal žalobce vinnými ze spáchání přestupku podle § 20 odst. 1 písm. c) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního (dále jen „zákon o ochraně ZPF“), jehož se z nedbalosti podle § 15 odst. 3 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) dopustili tím, že v rozporu s § 3 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF v období nejméně od 24. 2. 2016 užívali zemědělskou půdu na zemědělském pozemku parcela číslo X zapsaného na LV č. C, obec X, katastrální území X, k nezemědělským účelům, spočívající v umístění stavby: „Chata ze dřeva o rozměrech cca 6,0 m x 8,0 m, se sedlovou střechou, včetně zastřešené terasy o rozměrech cca 2,0 x 6,0 m“, bez souhlasu s jejím odnětím ze ZPF. Za popsané jednání byla každému ze žalobců uložena pokuta ve výši 11 676 Kč.

II. Obsah žaloby

3. Žalobci rozporují věcnou příslušnost městského úřadu i žalovaného. Pozemek p. č. X v k. ú. X je součástí dobývacího prostoru X, který dosud nebyl úředně zrušen a ve skutečnosti předmětný pozemek nebyl ani rekultivován, byť řada úředních dokumentů tvrdí opak. Jelikož skutečná kulturní zemědělská vrstva byla těžební společnostmi odstraněna, rekultivační práce nebyly reálně provedeny, pozemky byly vráceny jejich vlastníkům bez jakékoli kompenzace, a to ani za provedenou těžbu, ani za neprovedenou rekultivaci, není pravomoc správních orgánů dána.
4. Žalobci namítají promlčení přestupku. Poukazující na skutečnost, že žalovaný k jejich odvolací námitce korigoval závěr městského úřadu, že žalobci užívali zemědělskou půdu v rozporu s jejím určením od roku 2003. Žalovaný považuje přestupek za prokázaný ode dne 24. 2. 2016. Žalobci vyjadřují svůj podiv nad dosavadním postupem správního orgánu. Chaty v dané lokalitě (tj. v lokalitě X) dle sdělení některých chatařů vznikaly již od roku 1998, přesto zahajuje správní orgán správní řízení o spáchání přestupku až v roce 2021. Žalobci proto uplatňují námitku promlčení.
5. Žalobci dále namítají porušení zásady materiální pravdy. Dle protokolárního předání lokality Štěrkovna Ostrožská Nová Ves do režimu zemědělského užívání ze dne 26. 3. 1992 mělo dojít podle správních orgánů k ukončení trvalého odnětí dotčené lokality a k navrácení pozemků do režimu ZPF. Správní orgány však opomněly, že dotčená lokalita byla následně zasažena důlní činností společnosti DOBET s.r.o., která byla ovšem ukončena až v průběhu roku 1998. I proto se začaly až po tomto roce vyskytovat v lokalitě X první chaty. Správní orgány nezjistily skutečný stav věci a narušily tak zásadu materiální pravdy. Žalobci namítají, že shrnutí ornice a devastace pozemků zahrnutých do ZPF pokračovala i v letech 1992 až 1998, bez skutečné následné rekultivace, což žalovaný zcela pominul.
6. Z většiny dobývacího prostoru se stala působením přírodních sil vodní plocha, přičemž okolní břehy, kam náleží i pozemek žalobců, současně poklesly o 3 až 4 m. Z toho je zjevné, že je pravdivá námitka žalobců, že ornice z jejich pozemku byla odvezena a pozemek jim byl vrácen ve stavu vytěžené neplodné půdy. Pokud žalovaný tvrdí, že se trvalý travní porost v dané lokalitě nachází až od roku 2006, nikoli na snímku z roku 2003, pak je zjevné, že se před rokem 2006 trvalý travní porost v dané lokalitě nenacházel.

7. Pokud se lokalita X aktuálně jeví jako kultivovaná plocha s travním porostem s výskytem stromů a keřů, pak je to nikoli z důvodu rekultivace subjektem, který k tomu byl povinen, ale proto, že ji zrekultivovali sami žalobci společně s ostatními chataři z dané lokality. povinný subjekt se rekultivaci vyhnul.
8. Žalobci namítají, že k udělení pokuty došlo v rozporu se zjištěným stavem. Žalovaný vyhodnotil jako důvodnou námitku žalobců, že umístěním své chaty na dotčený pozemek nezpůsobili nevratnou změnu na tomto pozemku. Městský úřad přitom při hodnocení materiální stránky přestupku uvedl, že se nejedná o bagatelní jednání, neboť žalobci svým jednáním způsobili nevratnou změnu na předmětném zemědělském pozemku. Podle žalobců je z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí zřejmé, že městský úřad při posouzení charakteru přestupku a stanovení pokuty vycházel z rozsahu a vážnosti zásahu do zemědělské půdy, tedy zohlednil i způsobení nevratné změny na předmětném pozemku žalobci. Žalovaný dovodil, že není podstatné, zda se jedná o vratnou či nevratnou změnu, ale že žalobci spáchali přestupek tím, že užívali zemědělskou půdu na jejich pozemku k nezemědělským účelům, konkrétně k výstavbě chaty ze dřeva. Takový postup žalovaného je podle žalobců zcela absurdní. Pokud městský úřad stanovil výši pokuty s ohledem na „nevratnou změnu“ zemědělského pozemku a následně žalovaný dovodil, že tato změna nevratná není, pak měl výši pokuty významně snížit, případně rozhodnutí zrušit a věc vrátit městskému úřadu k dalšímu řízení.
9. K takové okolnosti není třeba při stanovení výše sankce jakkoli přihlížet, neboť na posouzení společenské škodlivosti žalobcova jednání nemá podle názoru soudu žádný vliv.
10. Žalobci namítají rovněž rozpor napadeného rozhodnutí s dobrými mravy a zásadou dobré správy. Správní orgány přistoupily ke správnímu řízení zcela formalisticky. Vycházejí přitom z archaických listin s absentující návazností na skutečný stav dané lokality. K žádnému reálnému navrácení pozemků v lokalitě X do ZPF nedošlo, tím spíše nikoli v roce 1992, kdy těžební činnost společnosti DOBET s.r.o. teprve následovala. Též nedošlo k žádné rekultivaci předmětné lokality ze strany tohoto povinného subjektu, byť se tato společnost a dotčené orgány státní správy, které tento stav tolerovaly, snaží navodit opak. Ze současně vedených správních řízení s ostatními chataři je zřejmé, že městský úřad danou lokalitu řádně nezkoumal, není mu znám charakter jednotlivých staveb, přičemž svá rozhodnutí vydal formulářově ve zcela autentickém znění. Žalobci připouštějí, že na svém pozemku v lokalitě X umístili stavbu bez řádného stavebního povolení, činili tak ovšem v době, kdy jim bylo odpovědnými orgány slibováno umožnění výstavby ihned po úředním zrušení dobývacího prostoru. Žalobci namítají, že umístění staveb v lokalitě X bylo pro chataře jedinou motivací pro provedení rekultivace jejich pozemků na břehu Ostrožských jezer, kdy povinný subjekt v tomto směru na svoji povinnost zcela rezignoval. Orgány ochrany životního prostředí neprovedení rekultivace dané lokality ze strany povinného subjektu tiše tolerovaly. Ve chvíli, kdy rekultivaci provedli na své náklady vlastníci poškozených pozemků, přichází orgán ochrany ZPF s jejich pokutováním za zábor mizivého procenta zemědělské půdy stavbami, jež se snaží dlouhodobě legalizovat. Žalobci proto považují postup správních orgánů za amorální a ve všech ohledech odporující zásadě dobré správy.
11. Žalobci navrhují, aby krajský soud rozhodl o upuštění od uložené pokuty nebo o zrušení správních rozhodnutí.

III. Vyjádření žalované k žalobě a replika žalobců

12. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě navrhuje podanou žalobou zamítnout, jelikož vznesené námitky považuje za nedůvodné. Argumentuje k jednotlivým žalobním bodům.
13. K návrhu žalobců na provedení výsledku Ing. arch. O. K. žalovaný mimo jiné uvádí, že navrhovaný svědek hájil práva majitelů nelegálně vybudovaných chat v lokalitě X u jezer vzniklých po těžbě šterkopísku, kde se nachází ochranné pásmo vodního zdroje. Navrhovaný svědek měl v tomto ochranném pásmu umístěnu nepovolenou stavbu mobilní buňky (maringotky), o jejíž dodatečné povolení neúspěšně usiloval. K tomu žalovaný jako důkaz doložil rozhodnutí ze dne 15. 2. 2018, č. j. KUZL 12619/2018.
14. Na vyjádření žalované reagovali žalobci podáním ze dne 27. 4. 2023. V něm setrvali na své předchozí žalobní argumentaci. Dále uvedli, že souhlasí s tvrzením žalovaného, že předmětný pozemek je v dobývacím prostoru s tím, že tento dobývací prostor bude Báňským úřadem zrušen až po provedení rekultivace celého dobývacího prostoru. Nesouhlasili naopak s tvrzením žalovaného, že lokalita X byla rekultivována, natož že by se tak stalo v roce 1992. K tomu předkládají žalobci listinné důkazy. Tyto listinné důkazy mají ve svém souhrnu prokázat, že předmětný pozemek je umístěn v lokalitě X, která se nachází v dosud nezrušeném a nerektivovaném dobývacím prostoru X. Rekultivace nikdy nebyly provedeny do stavu obnovy zemědělské půdy III. třídy bonity a ani se takovému stavu nepřiblížily.

IV. Ústní jednání

15. Při ústním jednání dne 23. 10. 2024 žalobce odkázal na svoje procesní podání, žalovaný se z jednání omluvil.
16. Pokud jde o návrh na dokazování, pak žalobci v podané žalobě a v replice označili důkazy, jejichž provedením mělo být dle žalobců prokázáno, že v lokalitě X, resp. na předmětném pozemku, který se v dané lokalitě nachází, nebyla ve skutečnosti provedena rekultivace. Konkrétně žalobci navrhovali provedení výsledku svědka Ing. arch. O. K. a dále provedení listinných důkazů – jednalo se o snímek lokality z roku 2003 z mapového portálu mapy.cz, návrh nájemní smlouvy ze dne 16. 11. 1992, návrh nájemní smlouvy ze dne 20. 7. 1995, žádost o informace ze dne 17. 3. 2017, poskytnutí informace ze dne 29. 3. 2017, zápis z jednání ze dne 10. 7. 2001 a stanovisko Ministerstva životního prostředí ze dne 24. 8. 2021.
17. Krajský soud tomuto návrhu nevyhověl pro nadbytečnost (odůvodnění viz bod 84 tohoto rozsudku).
18. Žalovaný navrhoval k důkazu rozhodnutí ze dne 15. 2. 2018, č. j. KUZL 12619/2018. Tímto rozhodnutím mělo být prokázáno, že Ing. arch. O. K., jehož svědeckou výpověď žalobci navrhovali, neúspěšně žádal o dodatečné povolení stavby umístěné v ochranném pásmu II. stupně vodního zdroje X. Zmíněné rozhodnutí ze dne 15. 2. 2018 nemá žádnou relevantní souvislost s předmětem řízení. Soud proto danému důkaznímu návrhu nevyhověl.

V. Posouzení věci krajským soudem

19. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a jedná se o žalobu přípustnou. Soud při přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, přezkoumal napadené rozhodnutí

žalované v mezích uplatněných žalobních bodů, jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

20. Nejprve se krajský soud vyjádří k žalobci namítanému promlčení spáchaného přestupku. Otázkou zániku odpovědnosti za přestupek se správní soud ostatně musí zabývat z úřední povinnosti.
21. Podle § 1 odst. 2 zákona o ochraně ZPF zemědělský půdní fond tvoří pozemky zemědělsky obhospodařované, to je orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty a půda, která byla a má být nadále zemědělsky obhospodařována, ale dočasně obdělávána není (dále jen „zemědělská půda“).
22. Podle § 3 odst. 1 písm. c) je zakázáno užívat zemědělskou půdu k nezemědělským účelům bez souhlasu s odnětím ze zemědělského půdního fondu s výjimkou případů, kdy souhlasu není třeba.
23. Žalobci byli shledáni vinnými ze spáchání přestupku na úseku ochrany ZPF podle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF, podle kterého platí, že *fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v rozporu s § 3 odst. 1 písm. c) užívá zemědělskou půdu k nezemědělským účelům bez souhlasu s jejím odnětím ze zemědělského půdního fondu.*
24. Krajský soud se ztotožňuje se správními orgány, že přestupek podle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF má charakter trvajících přestupků. Nejvyšší správní soud vymezil trvalý přestupek v rozsudku ze dne 30. 7. 2014, č. j. 8 As 33/2014-39, bod 17: *„Trvalý trestný čin bývá charakterizován jako čin, jímž pachatel vyvolá protiprávní stav, který posléze udržuje, anebo čin, kterým pachatel udržuje protiprávní stav, aniž zákon vyžaduje, aby jej též vyvolal. Zákon zde postihuje právě udržování protiprávního stavu, které se zpravidla děje opomenutím, spočívajícím v tom, že pachatel závadný stav neodstraní. Jednání, jímž pachatel udržuje protiprávní stav, tvoří jeden skutek a jeden správní delikt až do okamžiku ukončení deliktního jednání.“* Tato definice odpovídá § 8 zákona o odpovědnosti za přestupky, podle kterého je trvalý přestupek *„takový přestupek, jehož znakem je jednání pachatele spočívající ve vyvolání a následném udržování protiprávního stavu nebo jednání pachatele spočívající v udržování protiprávního stavu, který nebyl pachatelem vyvolán“.*
25. Skutečnost, že se v daném případě jedná o přestupek trvalý lze dovodit již jen ze samotného znění skutkové podstaty uvedené ve výše citovaném ustanovení zákona o ochraně ZPF. Je zřejmé, že užívání zemědělské půdy k nezemědělským účelům bez souhlasu s jejím odnětím ze ZPF není jednáním jednorázovým, ale jde o jednání trvalý delší dobu.
26. Přestupek byl dle výroku prvostupňového rozhodnutí ze dne 28. 7. 2022 páchan *„nejméně od 24. 2. 2016 do dnešního dne“*, tedy jak za účinnosti původní právní úpravy (zákon č. 200/1990 Sb.), tak i za účinnosti nové právní úpravy účinné od 1. 7. 2017 (zákon o odpovědnosti za přestupky). Podle § 2 odst. 4 písm. c) zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že jestliže se zákon změní během páchaní trvajících přestupků, použije se zákon účinný v době, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu.
27. Jde-li o tzv. trvalý přestupek projednávaný z úřední povinnosti, přičemž protiprávní stav nebyl dosud ukončen, je jednání zakládající odpovědnost za trvalý přestupek ukončeno „sdělením obvinění“ z přestupku a případné pokračování v udržování protiprávního stavu se považuje za skutek nový. Smysl tohoto rozdělení na dva skutky spočívá v tom, že v důsledku „sdělení obvinění“ je pachatel upozorněn veřejnou mocí na protiprávnost svého jednání. V řízení o přestupku, které je zahájeno doručením oznámení o zahájení řízení, je za

„sdělení obvinění“ považován okamžik zahájení řízení (k tomuto závěru dospěl Nejvyšší správní soud již za účinnosti zákona č. 200/1990 Sb., zákon o přestupcích, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2011, č. j. 9 As 101/2010-101, nebo ze dne 27. 4. 2018, č. j. 4 As 73/2018-31, a tam citovanou judikaturu).

28. Městský úřad vydal dne 23. 6. 2021 oznámení o zahájení řízení, které žalobcům doručil ve dnech 7. 7. 2021 a 2. 7. 2021. Doručením tohoto oznámení bylo jednání zakládající odpovědnost za trvalý přestupek ukončeno. Na danou věc se tak použije právní úprava obsažená v zákoně o odpovědnosti za přestupky (účinném od 1. 1. 2017).
29. Promlčecí doba činí podle § 30 zákona o odpovědnosti za přestupky 1 rok, nebo 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč. Podle § 20 odst. 3 zákona o ochraně ZPF lze za přestupek podle § 20 odst. 1 písm. c) uložit pokutu do 1 000 000 Kč. U předmětného přestupku tedy činí promlčecí doba 3 roky.
30. U trvalého přestupku promlčecí doba počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy došlo k odstranění protiprávního stavu (§ 31 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky) anebo (jde-li o trvalý přestupek projednáváný z úřední povinnosti, přičemž protiprávní stav nebyl dosud ukončen) od okamžiku, kdy bylo osobě podezřelé z jeho spáchání doručeno oznámení o zahájení přestupkového řízení (jak plyne z výše zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 6. 2011, č. j. 9 As 101/2010-101).
31. Současně podle § 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky se promlčecí doba přerušuje oznámením o zahájení řízení o přestupku. Přerušením promlčecí doby z tohoto důvodu rovněž začíná běžet promlčecí doba nová. Doručením oznámení žalobcům ve dnech 7. 7. 2021 a 2. 7. 2021 tedy začala běžet nová tříletá promlčecí doba.
32. Následně městský úřad uznal žalobce vinnými spácháním přestupku, a to prvostupňovým rozhodnutím ze dne 28. 7. 2022. Prvostupňové rozhodnutí bylo žalobcům doručeno dne 2. 8. 2022. Podle § 32 odst. 2 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky se promlčecí doba přerušuje vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným, přerušením promlčecí doby přitom začíná promlčecí doba nová. Vydáním prvostupňového rozhodnutí tak započala opět nová tříletá promlčecí doba.
33. Pro úplnost lze poznamenat, že ve lhůtě pro projednání přestupku musí být přestupek projednán pravomocně. Tento názor vychází z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2010, č. j. 7 As 61/2010-89, či ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 As 255/2020-23). Prvostupňové rozhodnutí (tj. rozhodnutí o přestupku) nabylo právní moci doručením napadeného rozhodnutí žalobcům, resp. jejich zmocněnci, dne 3. 10. 2022.
34. Podle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky, byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání; jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 5 let od jeho spáchání. Prekluzivní doba pro odpovědnost za přestupek by podle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky v posuzované věci uplynula ve dnech 7. 7. 2026 a 2. 7. 2026 (tj. 5 let od okamžiku, kdy bylo žalobcům doručeno oznámení o zahájení přestupkového řízení).
35. Z výše uvedeného je zřejmé, že k zániku odpovědnosti žalobců za přestupek nedošlo, neboť byl pravomocně projednán před uplynutím prekluzivní lhůty.

36. Žalobci namítaná skutečnost, že městský úřad zahájil řízení o přestupku s velkým časovým odstupem od okamžiku, kdy v dané lokalitě vznikaly chaty, není pro posouzení otázky prekluze odpovědnosti žalobců za spáchaný přestupek relevantní.
37. Soud nepřehlédl, že ve výroku prvostupňového rozhodnutí ze dne 28. 7. 2022 vymezil městský úřad přestupek obdobím „...do dnešního dne“, tedy konec přestupku stanovil na pozdější den, než odpovídalo zahájení řízení o přestupku, kdy byl skutek ukončen (doručením oznámení o zahájení řízení ve dnech 7. 7. 2021 a 2. 7. 2021, v podrobnostech viz výše). Nicméně nejedná se o žalobci namítanou skutečnost a soud k případným nesprávnostem při časovém vymezení trvajících přestupků nepřihlíží z úřední povinnosti (tj. bez námitky účastníků) a tudíž zákonnost rozhodnutí z tohoto hlediska nemůže posuzovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2022, č. j. 6 As 4/2021-75, bod 35).
38. K námitce věcné nepřislušnosti krajský soud uvádí následující. Podle § 10 správního řádu platí, že správní orgány jsou věcně příslušné jednat a rozhodovat ve věcech, které jim byly svěřeny zákonem nebo na základě zákona. V daném případě správní orgány kvalifikovaly deliktní jednání žalobců jako přestupek podle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF. Pro posouzení dané věci je tak relevantní i § 60 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, podle kterého nestanoví-li zákon jinak, je správním orgánem příslušným k řízení o přestupcích obecní úřad obce s rozšířenou působností. Podle § 62 zákona o odpovědnosti za přestupky je k řízení místně příslušný správní orgán, v jehož správním obvodu byl přestupek spáchán.
39. Zákon o ochraně ZPF obsahuje zvláštní ustanovení ve vztahu k věcné příslušnosti. Podle § 15 odst. 1 písm. l) zákona o ochraně ZPF obecní úřad obce s rozšířenou působností projednává přestupky podle tohoto zákona, není-li k jejich projednání příslušná inspekce (tj. Česká inspekce životního prostředí).
40. Inspekce k projednání přestupku podle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF příslušná nebyla, neboť podle § 16a písm. c) zákona o ochraně ZPF projednává přestupky podle § 20 odst. 1 písm. a), e), f) a h) a podle § 20a odst. 1 písm. a), e), f) a h); správní delikty podle § 20 odst. 1 písm. h) a podle § 20a odst. 1 písm. h) projednává, jestliže se jedná o nesplnění opatření k nápravě uložené inspekcí.
41. Zákon o ochraně ZPF neobsahuje žádnou výjimku pro věcnou příslušnost k řízení o přestupcích na úseku ochrany ZPF ve vztahu k pozemkům, které se nacházejí v dobývacím prostoru. Ani ze zvláštních předpisů nevyplývá zvláštní věcná příslušnost jiného správního orgánu.
42. Příslušnost v projednávané věci tak byla zákonem svěřena obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.
43. Obce s rozšířenou působností jsou uvedeny v § 3 zák. č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu, a jejich správní obvody pak stanoví vyhláška č. 346/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu.
44. V dané věci bylo deliktní jednání žalobců učiněno na území, resp. ve správním obvodu obce Ostrožská Nová Ves. Mimo jiné územím dané obce je vymezen správní obvod obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště.

45. Městský úřad Uherské Hradiště tedy správně dovodil svoji příslušnost k projednání přestupku žalobců v prvním stupni.
46. Pro posouzení věcné příslušnosti je významné pouze zjištění, zda je Městský úřad Uherské Hradiště příslušný k aplikaci § 20 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF, jelikož věcná příslušnost správního orgánu je příslušností k aplikaci určité právní normy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, č. j. 6 As 48/2004-50). Zcela nepodstatné jsou naopak pro toto posouzení otázky, zda došlo k rekultivaci předmětného pozemku nebo zda pozemek byl vrácený jeho vlastníkům bez kompenzace za provedenou těžbu či za neprovedenou rekultivaci. Při posouzení otázky věcné příslušnosti se naplnění skutkové podstaty nehodnotí. K tomu, zda lze jednání žalobců skutečně kvalifikovat jako přestupek podle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF se tak krajský soud vyjádří níže.
47. Podle § 89 odst. 1 správního řádu nestanoví-li zákon jinak, je odvolacím správním orgánem nejbližší nadřízený správní orgán. Podle § 178 odst. 2 správního řádu platí, že nadřízeným správním orgánem orgánu obce se rozumí krajský úřad. V souzeném případě tak byl k projednání přestupku žalobců v druhém stupni příslušný Krajský úřad Zlínského kraje, tj. žalovaný.
48. Námitku věcné nepřislušnosti správních orgánů s ohledem na výše uvedené shledal krajský soud nedůvodnou.
49. Nyní krajský soud přistoupí k věcnému přezkumu napadeného rozhodnutí.
50. Ze správního spisu soud zjistil, že podle údajů v katastru nemovitostí je pozemek p. č. X v k. ú. X evidován jako trvalý travní porost, je chráněn jako zemědělský půdní fond a je umístěn v ochranném pásmu vodního zdroje 2. stupně.
51. Podle zamítavého rozhodnutí o dodatečné povolení stavby ze dne 13. 1. 2017 je na předmětném pozemku umístěna chata ze dřeva o rozměrech cca 6 x 8 m včetně zastřešené terasy o rozměrech cca 2 x 6 m.
52. Dne 23. 6. 2023 vydal městský úřad oznámení o zahájení přestupku na úseku ochrany ZPF podle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF s tím, že žalobci užívají zemědělskou půdu na předmětném pozemku k nezemědělským účelům spočívajícím v umístění stavby chaty.
53. Následně byli žalobci prvostupňovým rozhodnutím uznáni vinnými přestupkem specifikovaným v bodě 2 výše. V prvostupňovém rozhodnutí městský úřad uvedl, že předmětný pozemek spadal v minulosti pod ochranu ZPF. Byl součástí parcel evidovaných s druhem pozemku jako louka a po obnově katastrálního operátu byl druh pozemku evidován jako trvalý travní porost. Ve vztahu k parcele č. X, jejíž součástí byl v minulosti i předmětný pozemek, bylo vydáno rozhodnutí ze dne 21. 3. 1979, kterým byl udělen předchozí souhlas s odnětím zemědělské půdy zemědělské výrobě v dobývacím prostoru X, a to za účelem těžby šterkopísku pro těžební organizaci Šterkovny a pískovny n. p. Následně dne 26. 3. 1992 bylo provedeno odevzdání a převzetí plochy (vymezené geometrickým plánem) po provedení rekultivace mimo jiné i na předmětném pozemku, kdy Šterkovna Ostrožská Nová Ves, s. p., předal danou plochu Zemědělskému družstvu Ostrožsko k zemědělskému využití. Následně dne 27. 1. 1993 oznámil Okresní úřad Uherské Hradiště, referát životního prostředí, ukončení trvalého odnětí s dočasným odvodem Finančnímu úřadu Uherské Hradiště. Městský úřad dále s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2020, č. j. 6 As 172/2020-26, uvedl, že se zabýval skutečným stavem pozemku. O tom, že druh pozemku evidovaný v katastru nemovitostí –

trvalý travní porost, odpovídá jeho skutečnému charakteru, svědčí vyjádření Státního pozemkového úřadu ze dne 24. 11. 2021 týkající se bonity půdy v lokalitě, ve které se nachází předmětný pozemek. Podle městského úřadu tak bylo najisto postaveno, že předmětný pozemek je součástí ZPF. Jelikož souhlas k odnětí zemědělské půdy na předmětném pozemku za účelem stavby chaty nebyl dán, žalobci užívají zemědělskou půdu na předmětném pozemku k nezemědělským účelům v rozporu s § 3 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF. Městský úřad uložil žalobcům pokutu ve výši 23 352 Kč. Vzhledem ke spoluvlastnictví předmětného pozemku, kdy každý ze žalobců vlastní jeho id. 1/2, stanovenou pokutu rozdělil též stejným podílem, kdy na každého ze žalobců vychází částka 11 676 Kč. Při stanovení výše pokuty si městský úřad dopomohl částkou za odvod, který by byl hrazen při odnětí zemědělské půdy ze ZPF. Dále se městský úřad vyjádřil k povaze a závažnosti přestupku. Také uvedl, že žalobci „svým protiprávním jednáním způsobili nevratné změny na předmětné zemědělské půdě“.

54. Žalobci podali proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání. Obdobně jako v žalobě argumentovali, že jim byl předmětný pozemek vrácen těžební společností DOBET spol. s r.o. ve stavu vytěžené neplodné půdy. Dále namítali, že předmětný pozemek se nachází v dosud nezrušeném dobývacím prostoru. Vyzývali správní orgán, aby si z mapových podkladů (např. zveřejněných na www.mapy.cz) ověřil, že je již před rokem 2003 zřejmé, že orná půda byla z pozemku žalobců proti jejich vůli těžební společností shrnuta a odvezena. Žalobci uváděli, že se stavbu na pozemku pokoušeli zákonem předvídaným způsobem legalizovat, nicméně její legalizaci brání nezákonně stanovené ochranné pásmo vodního zdroje. Dále žalobci nesouhlasili s vymezeným počátkem přestupku, neboť až dne 7. 8. 2017 bylo Krajským úřadem Zlínského kraje pravomocně rozhodnuto, že stavba chata nebude dodatečně povolena. Namítali také, že stavba chaty nezpůsobí nevratné změny pozemku, neboť je odstranitelná. Městský úřad tak nezjistil skutečný stav věci. Rozhodnutí v případě všech pokutovaných chatarů jsou formulářově stejná. Žalobci rovněž upozorňovali na vůli obce Ostrožská Nová Ves změnit územní plán v otázce zastavitelnosti lokality X a namítali zásah do ústavně zaručeného práva na samosprávu obce.
55. O odvolání žalobců rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Žalovaný přisvědčil námitce žalobců, že nezpůsobili nevratné změny na ZPF, nicméně tuto skutečnost nevyhodnotil jako podstatnou ve vztahu ke spáchanému přestupku. Ostatní námitky žalobců shledal žalovaný nedůvodnými. Skutečnost, že je pozemek součástí dobývacího prostoru, neměla podle žalovaného vliv na posouzení, zda je pozemek součástí ZPF. Tvzení žalobců o tom, že byl žalobcům pozemek předán ve stavu vytěžené neplodné půdy žalovaný nepřisvědčil. Mapové podklady z roku 2003, na které žalobci odkazovaly, takovou skutečnost podle žalovaného nedokládaly. Žalovaný uzavřel, že z dokumentů zajištěných městským úřadem vyplývá, že předmětný pozemek je bez jakékoli pochybnosti součástí ZPF a udělení pokuty za spáchání přestupku na předmětném pozemku využívaném k nezemědělským účelům stavbou chaty je oprávněné. Žalovaný zamítl odvolání žalobců a potvrdil prvostupňové rozhodnutí.
56. Předmětem sporu mezi účastníky je, zda se žalobci dopustili přestupku, ze jehož spáchání byli uznáni vinnými.
57. Aby mohlo být posouzeno, zda žalobci spáchali přestupek dle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF, musí být nejdříve zjištěno, zda se skutečně na pozemku žalobců nachází zemědělská půda ve smyslu § 1 odst. 2 zákona o ochraně ZPF. Přitom se nelze omezit pouze na skutečnost, jak je předmětný pozemek veden v katastru nemovitostí. Je třeba posuzovat

skutečný charakter pozemku. Pokud se ve vzdálenější minulosti změnil způsob využívání pozemku, což znemožní další zemědělské využití půdy, ztrácí formální ochrana ZPF smysl. Současně však platí, že pro posouzení charakteru pozemku nemůže být rozhodující faktická změna pozemku, ke které došlo nezákonnou cestou. Je tedy třeba vždy pečlivě posuzovat, z jakého důvodu není zemědělsky obhospodařován pozemek, který je v katastru nemovitostí veden jako zemědělský, a zda se tak neděje pouze z důvodu protiprávního jednání uživatele pozemku, vlastníka pozemku nebo jejich právních předchůdců (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2022, č. j. 5 As 286/2019-24).

58. V daném případě není mezi stranami sporné a ze spisového materiálu rovněž vyplývá, že předmětný pozemek byl součástí původního pozemku p. č. X v k. ú. X. Tento pozemek byl podle § 14 zákona č. 53/1966 Sb. o ochraně ZPF trvale odňat zemědělské výrobě, a to na základě rozhodnutí o odnětí zemědělské půdy ze dne 20. 3. 1980. Mezi stranami dále není sporné, že předmětný pozemek byl před shora zmíněným odnětím zemědělské výrobě skutečně součástí ZPF. Žalobci nenamítají, že by k zemědělskému využívání pozemku v minulosti nikdy nedocházelo. O zemědělském využívání pozemku (konkrétně ze strany JZD Mír v Uherském Hradišti) ostatně svědčí i Předchozí souhlas s odnětím zemědělské půdy zemědělské výrobě v dobývacím prostoru X ze dne 21. 3. 1978, č. j. 104/78-b-323.
59. Podle § 13 odst. 1 zákona č. 53/1966 Sb. o ochraně ZPF platilo, že k odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě je třeba rozhodnutí orgánu ochrany ZPF a) o udělení předchozího souhlasu podle § 13a, b) o odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě podle § 14.
60. Podle § 13 odst. 2 zákona č. 53/1966 Sb. o ochraně ZPF platilo, že zemědělskou půdu lze odejmout zemědělské výrobě trvale nebo dočasně. Podle odst. 3 daného ustanovení platilo, že dočasně lze zemědělskou půdu odejmout zemědělské výrobě nejvýše na dobu 12 let.
61. Podle § 13a odst. 2 písm. b) zákona č. 53/1966 Sb. o ochraně ZPF platilo, že přílohu žádosti o předchozí souhlas k odnětí zemědělské půdy tvoří plán rekultivace, má-li být půda vrácena pro účely zemědělské výroby nebo rekultivována jinak.
62. Podle § 18 odst. 2 zákona č. 53/1966 Sb. o ochraně ZPF platilo, že při trvalém odnětí zemědělské půdy se platí též každoročně odvody za dočasné odnětí, a sice při trvalém odnětí zemědělské půdy, která podle schváleného plánu rekultivace bude vrácena zemědělské výrobě po uplynutí delší doby než 12 let, a to až do ukončení rekultivace.
63. Podle § 4 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 36/1987 Sb., platilo, že ten, na jehož žádost se zemědělská půda odnímá zemědělské výrobě, je povinen zajistit následnou rekultivaci, jde-li o trvalé odnětí zemědělské půdy, která podle schváleného plánu rekultivace má být vrácena zemědělské výrobě.
64. Podle § 4 odst. 2 písm. f) vyhlášky č. 36/1987 Sb., platilo, že ten, na jehož žádost se zemědělská půda odnímá zemědělské výrobě, je k zabezpečení úkolů uvedených v odstavci 1 povinen zejména zajistit po skončení rekultivace uzavření protokolu o provádění a skončení rekultivace podpisy zástupců pověřené odborné organizace, zástupců pověřené odborné organizace, a organizace, která bude mít půdu v užívání.
65. Podle § 9 písm. b) vyhlášky č. 36/1987 Sb., platilo, že následná rekultivace se provádí tak, aby byla dokončena při trvalém odnětí zemědělské půdy, která podle schváleného plánu rekultivace bude vrácena zemědělské výrobě po uplynutí delší doby než 12 let, po splnění účelu, pro který byla zemědělské výrobě odňata, nejpozději do termínu stanoveného v plánu rekultivace.

66. Z rozhodnutí o odnětí zemědělské půdy vyplývá, že v budoucnu mělo dojít k předání rekultivované půdy zpět zemědělské výrobě, přičemž do té doby měl být ročně hrazen předepsaný odvod. O povinnosti provést následnou technickou a biologickou rekultivaci dobývacího prostoru svědčí rovněž Předchozí souhlas s odnětím zemědělské půdy zemědělské výrobě v dobývacím prostoru X ze dne 21. 3. 1978, č. j. 104/78-b-323 [bod 3)], kterým byl mimo jiné schválen plán rekultivace. (Pozn. soudu – plán rekultivace není součástí spisového materiálu.)
67. Součástí spisového materiálu je Zápis o odevzdání a převzetí plochy po provedení rekultivace sepsaný dne 26. 3. 1992 za přítomnosti zástupců referátu životního prostředí Okresního úřadu Uherské Hradiště, Zemědělského družstva Ostrožsko se sídlem v Ostrožské Lhotě a s. p. Štěrkovna Ostrožská Nová Ves. Ze zápisu vyplývá, že došlo k předání rekultivované plochy, jejíž součástí byl mimo jiné i předmětný pozemek. Dle zápisu zrekontrovanou plochu předal s. p. Štěrkovna k zemědělskému využití ZD Ostrožsko.
68. Okresní úřad, referát životního prostředí v Uherském Hradišti jako věcně a místně příslušný orgán ochrany ZPF v písemnosti ze dne 27. 1. 1993 označené jako „*Ukončení trvalého odnětí s dočasným odvodem, oznámení*“ vyslovil souhlas s ukončením platby odvodů za trvalé odnětí zemědělské půdy s dočasným odvodem ke dni 26. 3. 1992 na základě zápisu o odevzdání a převzetí plochy po provedené rekultivaci.
69. Je tedy zřejmé, že předmětný pozemek byl v minulosti určen k zemědělskému využití a rovněž v budoucnosti tomu tak mělo být. Pokud by se tak nestalo, pak by to bylo v rozporu se zákonem.
70. Žalobci v dané věci nezpochybňují, že pozemek, resp. jeho část užívali k nezemědělským účelům. Zpochybňují však provedení rekultivace a to, že jim byl předán pozemek v takovém stavu, který by jeho užití k zemědělským účelům umožňoval. Tvrdí, že si pozemek zrekontrovali sami, jako ostatní chataři v dané lokalitě. Pro úplnost krajský soud poznamenává, že skutečnost, že by k faktické změně pozemku došlo přirozeným vývojem (tedy nikoli nezákonným způsobem – k tomu níže), žalobci netvrdí ani nedokládají.
71. Žalobci tedy evidentně vycházejí z předpokladu, že pokud by prokázali, že jim pozemek nebyl předán navrácený do stavu, ve kterém by bylo možné opět jeho zemědělské využití, nemůže jim být kladeno k tíži, že na tomto pozemku následně realizovali stavbu chaty. Tento předpoklad žalobců je ovšem mylný. I přes tvrzenou neprovedenou povinnou rekultivaci ze strany těžební organizace by totiž pozemek, původně určený k zemědělskému využití, zůstal nadále součástí ZPF a automaticky by nepřestal být určen k zemědělskému obhospodařování ve smyslu ve smyslu § 1 odst. 2 zákona o ZPF.
72. Obdobnou situaci se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 5. 2024, č. j. 10 As 121/2023-29. Nejvyšší správní soud posuzoval, zda neprovedení rekultivace po předchozí těžební činnosti může vést k tomu, že pozemek přestane být součástí ZPF.
73. Nejvyšší správní soud s odkazem na svoji dřívější judikaturu uvedl, že jelikož pozemek může být v katastru nemovitostí veden chybně, je rozhodná pro určení, zda se jedná o zemědělský pozemek, materiální stránka - tedy faktická, skutečná povaha pozemku. Pozemek musí být buď aktuálně využíván pro zemědělské účely, nebo tak dříve využíván byl a v budoucnu má být. Druhá situace se týká především případů dočasného odnětí ze ZPF. Nicméně rozhodující může být pouze taková faktická změna, ke které došlo v souladu s právem. Pokud se tedy pozemek, který je formálně evidovaný jako součást ZPF a který měl být

využíván pro zemědělské účely, dostane nelegálně do stavu, pro který není jeho zemědělské využití možné, nadále zůstává součástí ZPF.

74. Nejvyšší správní soud dále konstatoval, že pokud předchozí vlastník pozemku neprovede rekultivaci a porušením této povinnosti zapříčiní neutěšený stav pozemku, pak tato skutečnost nemůže způsobit, že pozemek přestane být součástí ZPF. Potom by každý mohl jednoduše rezignovat na schválenou rekultivaci.
75. Dále Nejvyšší správní soud uvedl: *„Zařazení pozemku v ZPF je přitom objektivní stav, který není závislý na osobě vlastníka. Má charakter ad rem, nikoli ad personam. Nemůže tedy obstát námitka, že pro současného vlastníka není formálně stanovený charakter pozemku závazný jen proto, že koupil pozemek už v neobhospodařovatelném stavu.“*
76. Podle krajského soudu lze ze závěrů uvedených ve zmíněném rozsudku Nejvyššího správního soudu vycházet i v nyní souzeném případě, který se týká přestupku podle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF. Krajský soud neshledal žádný důvod, aby se v nyní řešené věci od závěrů vyslovených Nejvyšším správním soudem odchýlil. Pro danou věc je tedy podstatné hodnocení charakteru pozemku žalobců. Ten se nemohl nelegální cestou změnit, bez ohledu na to, komu lze takovou změnu přičítat.
77. S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že žalobci namítané neprovedení rekultivace v roce 1992 (tj. porušení povinnosti pozemek rekultivovat) by na právní status předmětného pozemku nemohlo mít žádný vliv.
78. Rovněž pokud by na pozemku shrnutí ornice a devastace pozemku pokračovalo důlní činností společnosti DOBET s.r.o. i v letech 1992-1998, a to bez následné rekultivace, jak namítají žalobci, neměla by tato skutečnost vliv na formálně stanovený charakter pozemku. Ve správním spise není obsažen žádný dokument svědčící o tom, že by byl předmětný pozemek po jeho protokolárním předání ZD Ostrožsko k zemědělskému využití v roce 1992 znovu formálně odňat ZPF, a ani takovou skutečnost žádný z účastníků netvrdí a nedokládá. Nic tedy nesvědčí o tom, že by jakékoli další nezemědělské využití předmětného pozemku bylo povoleno. Jak bylo zmíněno shora, změny právního režimu pozemku lze dosáhnout jen zákonem předpokládaným způsobem, nikoli jeho faktickou nezákonnou změnou.
79. Opačný přístup k věci by podle krajského soudu přiznával ochranu protiprávnímu jednání a stavu, kterého jím bylo docíleno.
80. Pro žalobce tak byl závazný právní stav pozemku, resp. jeho zařazení do ZPF. Pokud žalobci chtěli využít předmětný pozemek, který byl součástí ZPF, k jiným než zemědělským účelům, pak bylo nejprve jejich povinností požádat příslušný orgán ochrany ZPF o souhlas s odnětím předmětného pozemku ze ZPF. Tak však žalobci nepostupovali a na pozemku realizovali bez dalšího výstavbu chaty.
81. Lze tedy shrnout, že v dané věci nebylo sporné a bylo prokázáno, že předmětný pozemek byl určen k zemědělskému využití, dále bylo prokázáno, že pozemek byl odňat ZPF a následně měl být rekultivován a předán zpět k zemědělskému obhospodařování. V takové situaci ob stojí závěr žalovaného, že předmětný pozemek je součástí ZPF dle § 1 odst. 2 zákona o ochraně ZPF. Rovněž bylo prokázáno a žalobci nerozpороvali, že předmětný pozemek využívají k nezemědělskému účelu bez souhlasu s odnětím ze ZPF, jelikož na (části) pozemku postavili chatu. Právní závěr správních orgánů, že se žalobci dopustili přestupku podle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF, tak odpovídá skutkovým

zjištěním a provedenímu dokazování. Argumentaci žalobců porušením zásady materiální pravdy proto shledal krajský soud neopodstatněnou.

82. Krajský soud nezpochybňuje, že při správním trestání leží tíže objasnění skutkového stavu na správním orgánu. V dané věci však nebylo ve světle výše uvedeného zcela nezbytné, aby správní orgány prováděly jakákoli další šetření, zda na dotčeném pozemku byla rekultivace skutečně provedena, resp. zda byl předmětný pozemek předán žalobcům ve stavu umožňujícím jeho zemědělské využití.
83. Pro závěr o naplnění skutkové podstaty přestupku dle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF rovněž není relevantní, kdo s deliktním jednáním započal. Podstatné je výlučně užívání zemědělských pozemků v rozporu s § 3 odst. 1 písm. c) zákona ze strany žalobců.
84. Vzhledem k výše uvedenému krajský soud nepřistoupil k provedení žalobci navržených důkazů, které měly prokázat, že nebyla rekultivována lokalita X, v níž se nachází předmětný pozemek a že žalobcům byl předán pozemek ve stavu, který neumožňoval zemědělské využití. Takové dokazování by bylo neefektivní a iracionální. I kdyby bylo prokázáno, že rekultivace skutečně nebyla provedena nebo že pozemek přišel o svoji zemědělskou využitelnost, jednalo by se o stav, ke kterému došlo nezákonnou cestou a předmětný pozemek by nepřestal být součástí ZPF a žalobci by ho bez dalšího nemohli využít k nezemědělským činnostem.
85. V dané situaci postup správních orgánů, resp. vydání rozhodnutí a uložení pokuty žalobcům za přestupek dle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně ZPF koresponduje s veřejným zájmem na ochraně zemědělské půdy a odráží tak jakousi společenskou hodnotu zemědělské půdy. Podle § 1 odst. 1 zákona o ochraně ZPF je ZPF *je chráněn jako základní přírodní bohatství naší země, nenahraditelný výrobní prostředek umožňující zemědělskou výrobu a jedna z hlavních složek životního prostředí* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2020, č. j. 6 As 172/2020–26). Žádný jiný postup se správními orgány v projednávané věci nenabízel. Námitky žalobců ohledně vydání rozhodnutí v rozporu s dobrými mravy a zásadou dobré správy tedy neobstojí. V daném případě se nejedná ani o marginální zábor půdy. Chata je postavena na ploše cca 60 m², přičemž z mapových podkladů obsažených ve správním spise dále vyplývá, že k ní vede (na rozdíl od okolních pozemků) delší vyjetá cesta sloužící zjevně k obsluze chaty. K nelegálnímu užívání zemědělské půdy dochází dlouhodobě umístěním chaty, přičemž soud dále ještě nad rámec nutného posouzení poznamenává, že rekultivace části předmětného pozemku, na němž je umístěna chata, samotnými žalobci, by ani nedávala smysl, neboť žalobci na této části pozemku umístili chatu.
86. Námitkami, které se týkají jiných správních řízení s dalšími chatami se soud nezabýval, neboť nemohou na závěrech v této věci ničeho změnit.
87. Dále žalobci namítají, že jim byla pokuta uložena v rozporu se zjištěným stavem a zdůvodnění uložení pokuty považují za nesrozumitelné. Městský úřad stanovil výši pokuty s ohledem na nevratnou změnu zemědělského pozemku, kdy následně žalovaný dovodil, že tato změna nevratná není. Podle žalobců měl žalovaný pokutu výrazně snížit případně rozhodnutí zrušit a věc vrátit zpět městskému úřadu.
88. Z prvostupňového rozhodnutí vyplývá, že městský úřad nezohlednil při stanovení výše pokuty pouze to, že realizací stavby na pozemku došlo k nenávratnému poškození zemědělské půdy. Přihlédl rovněž k významu ochrany ZPF, k charakteru stavby a ploše,

kteřou zaujímá, jakož i k charakteru, ochraně a umístění pozemku. Dále zohlednil, že přestupek žalobci spáchali z nedbalosti, protiprávní stav vyvolali a udržují po více než 6 let a nebyli za předmětný přestupek dosud trestáni. Žalovaný v napadeném rozhodnutí připomněl, že se jedná o pozemek v ochranném pásmu vodního zdroje a jedná se o zemědělskou půdu s nejvyšší ekologickou váhou vlivu. Uvedl, že (ne)návratnost změny nemohla ovlivnit samotný závěr o tom, že se žalobci přestupku dopustili. Žalovaný tedy dospěl k závěru, že ačkoli žalobci nezpůsobili nevratnou změnu pozemku, uložená pokuta zůstává stále přiměřená závažnosti jejich jednání a její výši nesnížil.

89. S ohledem na skutečnost, že způsobení nevratné změny pozemku byla pouze dílčím aspektem, který městský úřad hodnotil, krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že náprava pochybení městského úřadu ze strany žalovaného v podobě korekce závěru o nenávratném poškození pozemku, nezbytně nemusela vést ke snížení pokuty. Daná úvaha žalovaného nepředstavuje vybočení z mezí správního uvážení ani jeho zneužití.
90. Pokuta ve výši 23 352 Kč (kdy na každého ze žalobců vzhledem ke spoluvlastnictví id. 1/2 dotčeného pozemku vychází částka 11 676 Kč) byla uložena v rozpětí dle § 20 odst. 3 písm. a) zákona o ochraně ZPF, podle kterého lze za přestupek podle § 20 odst. 1 písm. c) uvedeného zákona uložit pokutu do 1 000 000 Kč. Taková pokuta (odpovídající pouze 2,3% horní hranice zákonné sazby pokuty) není excesivní či nepřiměřená k tomu, jaké jednání a za jakých okolností bylo sankcionováno a není nepřiměřená ani k poměrům žalobců (ty ostatně žalobci nespoujají).
91. Jelikož je podle názoru krajského soudu uložena sankce přiměřená povaze a závažnosti jednání a osobním a majetkovým poměrům žalobců, neshledal soud důvod pro moderaci pokuty, popř. pro upuštění od sankce podle § 78 odst. 2 s. ř. s.

VI. Závěr a náklady řízení

92. Krajský soud na základě všech výše uvedených skutečností a úvah neshledal žalobu důvodnou, proto ji postupem podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
93. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žaloci před soudem neuspěli (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, však žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, a proto mu je nelze přiznat.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 23. 10. 2024

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu